

Stråkbruket

Kallelse till årsmöte i MFF

torsdag 20 februari kl 18.30

på Sidsjö Hotell&Konferens, lokalen Trasten

Program:

Årsmötesförhandlingar

Gemensamt spel av allspelslåtarna

Underhållning av Gunbrittådom

Fika

Medelpads
Folkmusikförbund
Intaget 119
860 13 Stöde

Här hittar du oss på webben:
<http://medelpadsfolkmusikforbund.se>

Innehåll	sid
Kallelse till Årsmöte	1
Samspelshelgen	2-3
Ethno Sweden	4-5
SSR's halvårsträff i Tobo	6
Spelmansminne – Om Lars Fresk.	7-8
Folkkulturdagen på Norra Berget	9
Låtverkstad	9
Tonlägret Ton-19	10-11

Samspelshelgen

Frifot

Härnösands
folkhögskola

Under helgen fick publiken lyssna på härliga konserter av alltifrån ungdomar från Sundsvalls Kulturskola och Härnösands folkhögskola till heltidsmusiker som Ahlberg, Ek och Rosvall och Frifot.

Foto och text: Annica Lundgren

Ahlberg, Ek och Rosvall

Flora folk
kulturskolan

Irrbloss

Rickard Näslin och Astrid Pullar fick en bronsmedalj efter fint framfört samspel.

Marie Forsberg och Kent Ingelsson, spelade tvåflöjt och dragspel och lyckades med sitt samspel knipa en bronsmedalj.

Hugo Save och Elsa Lundgren spelade upp för första gången och klarade en bronsmedalj.

Staffan Berg och Jan Anders Andersson fick Stora Samspelsmedaljen efter att ha visat juryn att de bemästrar samspel på enradigt durspel.

Årets jury Anders Olsson, Siw Burman och Henning Högberg avslutade helgen med att själv visa prov på samspel. En hjortronsyltburk från Blåtand fick de med sig hem.

Ett välbesökt allspel genomfördes under helgen.

Under helgen kunde man delta i olika workshops med bland annat Per Gudmundsson och Daniel Ek.

Medelpads Folkmusikförbund skickar en stipendiat till **Ethno Sweden 2019 i Rättvik**

Av **Frida Mattsson**, tvärflöjtist och tidigare deltagare på TON-lägret och i Mittfolk generation 3.0.

04.30 torsdagen den 27e juli ringde alarmet. Jag lämnade lägenheten i Göteborg för att ta tåget som avgick 06.10. Ett byte i Borlänge innan ankomst till Rättviksskolan som, ni förmodligen gissat, ligger i Rättvik. Jag checkar in och förbereder den del av klassrummet som skall förbli mitt sovrum de nästkommande åtta nätterna. Mellan dessa nätter kommer det dagar, dagar fyllda av massa musik och framtida minnen. Allt detta bildar tillsammans ett unikt folkmusikläger - Ethno. Och med Rättvik som knappnålspunkt är detta alltså Ethno Sweden.

Direkt när det anlönt fler deltagare hörs det melodier från olika våningar och rum i skolan. Jag är osäker om de ens förberedde madrasserna för kvällen, att det var oviktigt i stunden och att det första de packade upp var instrumentet. Dessa melodier som var utspridda över hela skolan sammanflätades och begav sig ut genom entrén för ett gemensamt spel för de deltagarna som redan befann sig där. Snart skulle bussen från Arlanda anlända med internationella deltagare från hela världen och vi som spelade skulle hälsa dem hjärtligt välkomna med en svensk klassiker, en polska. Bussen kom, vi spelade för fullt och ut från bussen steg en efter en. Där och då hade jag ingen aning om vad de hette, vad de spelade, vart de kom ifrån. Jag visste ingenting mer än att alla var taggade på att spela och sjunga ihop.

"85 ungdomar och unga vuxna från 22 olika länder"

Idag vet jag betydligt mer. Jag vet vad ett flertal personer heter, jag vet att de spelar allt från en klassisk fiol till instrument jag aldrig skådat tidigare, jag vet att vi kommer från totalt 22 olika länder och att vi som deltog var 85 stycken personer. De siffrorna tog mig ett tag att smälta. 85 ungdomar och unga vuxna från 22 olika länder. Jag hörde någonstans att någon kom hela vägen från USA och blev väldigt imponerad, från andra sidan Atlanten är långt att resa. Sedan fick jag reda på att det även var personer från Nya Zeeland och Australien. Det går inte att komma längre ifrån Rättvik än det, ändå samlas alla i tätorten intill Siljan i Dalarna. Det går inte att nämna alla länder och instrument då det blir en novell i sig men jag kan nämna några. Utöver de jag redan nämnt var det deltagare från Norska Sápmi, Litauen, Taiwan, Colombia, Indien, England, Kongo, Palestina samt instrument som saz, pipa (inte blåsinstrumentet utan stränginstrumentet), khmer, erhu, nyckelharpa, jag själv på tvärflöjt och massa mer. Ethno Sweden välkomnar deltagare som är i ålder 17-25 samt har spelat i några år och de som håller i workshops:en och lär ut en eller två låtar är deltagarna själva.

Dagarna bestod utav musik, vilket kanske inte är det mest häpnadsväckande. Vi lärde oss fyra nya låtar de fyra första dagarna och arbetade sedan med de 16 låtarna fram till konserten på den nästkommande torsdagen.

På kvällarna hann vi även lära oss dansa flera olika danser som hör till den kultur som vissa deltagare kom ifrån, vi fick dansa hur vi ville på en partykväll, vi gick på picknick vid vackra Siljan, vi fick gå på andra workshops och vi kunde även bara umgås och spela ihop, likväl musik som biljard. Rutinerna skapades relativt snabbt; ett första försök till väckning av några som kom och spelade musik i våra rum för att sedan bli ordentligt väckta utav vår alldeles egna radiokanal också kallat skolans utrotningsssystem som några av ledarna gladeligen pratade i, frukost, morgonsamling med bl.a. välbehövd stretching, workshops, lunch, workshops, tid att umgås, middag, aktiviteter eller mera umgås, kvällsfika och sedan antingen sova eller vara vaken halva, alternativt hela, natten. Några utav kvällarna hade vi så kallad "Open Mic", vilket innebar att du som ensam eller med en liten grupp fick skriva upp dig och framföra något under och efter kvällsfikat. Det framfördes teatrar samt tidigare existerande eller nyskrivna låtar. För att spara våra öron från allt för mycket höga ljud valde vi att ge "Love Showers" (kärleksduschar) istället för applåder till de som stod på scenen samt till flera andra i olika situationer hela tiden så fort vi hade chansen.

**Psscchhh" (kärleksdusch) till dig som läser denna text. *

Måste även tillägga att den första morgonen fick vi ett meddelande om att vår nattvakt Micke var lite skämtsamt besviken. Han gick hem kl. 03.00 och ingen var uppe och jammade. Den besvikelsen varade inte länge utan resterande nätter var det alltid någon melodi som hördes när jag gick och lade mig. Ytterligare ett tillägg är att maten under hela lägret var fantastisk, så ett stort tack till kämparna i köket.

TUSEN tack
Medelpads
Folkmusikförbund
för att jag fick åka
på detta
fantastiska läger!
Det har verkligen
öppnat en dörr till
en värld jag inte
besökt för sista
gången. Ethno; I'll
be back!
kärleksduschar
Frida Mattsson

"...allt ifrån vackra kärleksmelodier till pampiga låtar som var omöjliga att sitta still till..."

De länder vars låtar som utgjorde vår slutgiltiga konsert var en sammansättning av en Brasiliansk låt och en från Zimbabwe och utöver de var det en sammansättning utav två från Taiwan, en låt från Estland, en från Kambodja, en från USA, Kroatien, Litauen, Frankrike, Sverige, Indien, Palestina, Finland, Sápmi, Colombia samt Kurdistan. Vi spelade även en sammansättning utav två jiggas som lärdes ut av tre personer från England, Nya Zeeland och Australien och de tillsammans kallade sig för "Trans-Pacific-Anglo-Celtic Ensemble". Låtarna var allt ifrån vackra kärleksmelodier till pampiga låtar som var omöjliga att sitta still till och majoriteten med text på ett språk vi aldrig tidigare talat eller sjungit på.

Vi uppträdde för allmänheten fyra gånger varav två var med alla deltagare och ledare. Den första gången var på lördagen vid Café Nyfiket i Rättvik och den andra på tisdagen vid centrumet utav Rättvik och på dessa första spelningarna uppträdde några mindre grupper från Ethno. På onsdagen gästade vi Bingsjöstämman med tre låtar från den slutgiltiga konserten och även mindre föreställningar med mindre grupper uppträdde under stämman. Sedan var det den stora konserten på torsdagen i Rättviksparken. Konserten tog totalt ca två timmar.

"...en strävan med Ethno [är] att vinna Nobels fredspris."

Enligt högsta hönset i Ethno Sweden, Peter Ahlbom, är en strävan med Ethno att vinna Nobels fredspris. Då lägret finns i 20 länder som tillsammans skapar musik och bildar fina relationer världen över anser jag inte att det skulle vara en omöjlighet då det fortfarande växer och finns i allt fler länder. Förutom att vi pratade engelska med varandra talade vi det språk som exakt alla länder förstår och som enligt mig är det absolut bästa språket. Musikens.

SSR:s halvårsträff med tema "Arrangörsskap"

Lördag 9:e november startade vi tidigt, jag och Magnus Andersson. Vi begav oss med tåg mot Tobo och SSR:s halvårsträff som MFF hade bjudits in till av Anna Lindblad. Anna är musikkonsulent i förbundet, och i inbjudan skrev hon att mötet har temat arrangörsskap och syftet är erfarenhetsutbyte mellan de lokala förbunden kring det.

I packningen hade vi durspel, fiol och en hel del funderingar kring just arrangörsskap, i synnerhet hur man får fart på spelmansstämmor som börjat tappa besökare. Vårt mål med att delta var att få höra erfarenheter av andra som arrangerat stämmor, festivaler och liknande evenemang, vad är det som fungerar bra och vad fungerar mindre bra.

På Eric Sahlström Institutet träffade vi Anna och de övriga deltagarna. Förutom vi var det Erik Bergström och Claes Johansson från Hälsingland, Per Oldberg och Olga Hellner från Västergötland, Jacob Höglund från Uppland samt "Spelmannens" redaktör Peter Ahlbom. Inte jättemånga alltså, men det blev desto mer diskussioner och erfarenhetsutbyten i den lilla gruppen.

Ett axplock från diskussionerna under dagen, där vi alltså pratade om hur vi kan bli bättre som arrangörer, vad funkar bra och dåligt osv:

- Var noga vid val av datum, undvik krockar med liknande arrangemang så mycket det går.
- Jobba med personliga inbjudningar. T.ex. ring upp såna personer som ni vet kommer att locka med sig andra. T.ex. duktiga lokala spelmän/kvinnor och även spelmanslag och folkhögskolor.
- Testa nya koncept som t.ex. Oktoberstämmans (Uppsala) koncept "möt spelmannen" eller Korrös "spela med en riksspelman".
- Fundera på om arrangemanget ska vara i första hand för lyssnande besökare eller för spelmännen eller för båda kategorierna. Det är verkligen något att fundera på och det finns inget klockrent svar, det kan vara olika för olika arrangemang.
- Fundera på om arrangemanget ska innehålla bara traditionell svensk folkmusik/folkdans. Man kanske ska tilltala fler kategorier av besökare genom att ha inslag av andra genrer.
- Engagera och samarbeta med andra föreningar, hantverkare och näringsidkare lokalt. Det här kan vara en av de viktigaste punkterna som diskuterades under dagen. Det kan finnas win-win grejer om vi gör mer gemensamt i nätverk med andra.
- Lokalen för arrangemanget spelar roll. Ett exempel är Oktoberstämman i Uppsala som blev jättestor när man flyttade till konsertlokalen mitt i Uppsala, utan att man egentligen hade som mål att växa så mycket.
- Men...det är inte självklart att större=bättre. Fundera på om ni verkligen VILL växa också.
- Kommunikation kring evenemang är både viktigt och svårt. Facebook är bra, men glöm inte att en gammal hederlig hemsida också är bra för det är oftare lättare att hitta till en hemsida än till ett facebookevenemang när man söker på nätet. Var ute i tid med kommunikationen.
- Det finns många bidrag att söka, tänk på lyfta fram att våra arrangemang handlar om inkluderande, mångfald och gränsöverskridande.

Pelle Lundgren

Bilder och texter i den här artikeln är hämtade från Facebook-gruppen "Spelmansminnen" där Göran Sjölen i Matfors publicerar material från sitt långa spelmannsliv. Här handlar det om pojken Lars-Bertil Larsson, känd som Lars Fresk, bildare av Fresk-kvartetten.

Lars Fresk:

Detta klipp ur "Jemten" 1953.

För att du och alla de andra i gruppen skall få ett hum om mitt livslånga lidande med musiken i dess olika former och tonarter ska jag försöka hitta det fotografi som skall finnas i boken "Jemten" ... (för år 1953 tror jag) ... där torparungen från Väst i Backan i Sikås som den yngste någonsin blir påstucken Zornmärket genom sin skjorta. Det gjorde ont ... men jag började sedermera bli van ...

På den tiden hette jag som liten pilt Larsson. Sedermera återtog min far sitt släktnamn Fresk. Det var flera i vår by som också ansökte om samma namn men min far avgick med segern. Till stor förtret för bl a en av byns mest välbeställda storbönder. I all synnerhet eftersom vi var torpare och bodde Väst i Backan. Där de små stugorna stod.

Göran Sjölen:

Riksspelmansstämman i Östersund 1953.
-Den lilla grabben i kortbyxorna är 11-årige Lars-Bertil Larsson från Sikås. Sedermera känd som Lars Fresk i den mycket kända Fresk-kvartetten. Han erövrade Zornmärket i brons vid detta tillfälle. Jag och min broder Georg Sjölen från Vattjom deltog även vi i denna minnesrika Jämtstämman som gick av stapeln på Jamtli.

Återblickar:

Här har Lars Fresk påbörjat sitt morgonpass med sin första kvartettgrupp på Birka Folkhögskola.

Stenhardt
Schemat är smidigt när de 11 konserterna gästar i olika paus av "Broskarna", står Sk.

Hotagen
På värdag för både kornet i väg till Hotagen där Fresk-kvartetten gör en konsert som ingår i musikveckans program. Efter vägar - skolorna - barnen i Anviket - kört Berne Magnusson på hästen och här eleven i traditionella kläder.

Avslutning blir det på onsdag med stor offentlig konsert i Frösö kyrka där kursdeltagarna får visa prov på vad de lärt sig under veckan. Och det är säkert inte lite efter vad **Ole Lindgaard** - kursens andliga och administrativa ledare - betygar:
- Det är fantastiskt vad "freskarna" kan tillföra! De har en enorm erfarenhet av ensemblespel.

Spåla-Ville

Freskkvartetten i USA

Freskkvartetten - hörs nu i USA. (Foto: Gunnar Smolansky.)

par ställen tillsammans med universitets- orkestrar. På programmen för årets USA-konserter står bl.a. Lars-Erik Larssons Quartetto a la serenata.

Lake City, Miami... Det är femte året i följd som Freskkvartetten (Lars Fresk och Haps-Erik Westberg, violon, Lars-Gunnar Bodin, viola, och Per-Göran Skytt, violoncell) turnerar i USA. Från svensk sida ger Rikskonserter ekonomiskt stöd till denna turné liksom till de fyra tidigare. Freskarna medverkar också i workshops hos musikavdelningarna vid några universitet, som kammarmusikinstruktörer och spelar på ett

Så här skrev en "Jämt-tidning" 3 juli 1982; -Det finns en glöd, en gnista som är gemensam för kvartettspel och spelmansmusik, tycker Lars Fresk från Sikås.

Lars Bertil Fresk, Sikås

Folkkulturdagen på Norra Berget

25 juli hade vi vår numera traditionella Folkkulturdag på Norra Berget.

Den innehöll workshops med Folkungar och Kongero, den vokalkvartett där vår ordförande Lotta är en av fyra välsjungande kvinnor.

På kvällen blev det konsert med Kongero, spel till dans med KRÄM och sedvanligt jam efteråt.

På bilden ser vi Lotta sitta och sminka sig inför konserten. Hon sitter i den tillfälliga "artistlogen", dvs bänken på långsidan utanför danslogen.

Gun-Britt Hermansson

Låtverkstad i Sundsvall

Ännu en låtverkstad i Sundsvall.

Hösten 2019 hade turen kommit till Sundsvall att anordna en låtverkstad för ungdomar från Västernorrlands län. Huvudarrangör är Musik Västernorrland, där nyutträdde medarbetaren Astrid Robillard sköter det formella. MFF hjälper till en hel del, framför allt när vi är i Sundsvall.

Denna gång blev det spelande på Kulturskolan och logi för övernattare i Musik Västernorrlands lägenheter på Baldersvägen. Ett utmärkt arrangemang att sova där, eftersom man inte får övernatta i Kulturskolan och Baldersvägen ligger inom gångavstånd. De 20 deltagarna deltog och de spelade fiol, cello, saxofon, klarinett, gitarr, slagverk och elbas. Med hjälp av de duktiga handledarna Anders Eriksson, Hening Högberg och Johan Nilsson fick vi till ett svängigt avslutningsprogram i Kulturskolans kupolsal. Tänk vad det går att åstadkomma på knappt två dagar.

Vi är verkligen glada att Musik Västernorrland satsar på dessa folkmusikhelger för ungdomarna. Till våren blir det en låtverkstad i Kramfors.

Gun-Britt Hermansson

Från tonlägret, Ton -19

TON-lägret samlade drygt 40 deltagare på Ålsta i olika åldrar och med olika instrument.

I år hade vi två gästlärare bosatta i Spanien, Maria (från Spanien) och Galen (från USA).

De satte en speciell prägel på musicerandet på detta tonläger.

Övriga handledare var Camilla och Magnus Andersson, Lotta Andersson, Henning Högberg, Adam Johansson och Björn Norén och kursledaren Gun-Britt Hermansson.

10

Adam drar igång schottis av Aanon Egeland

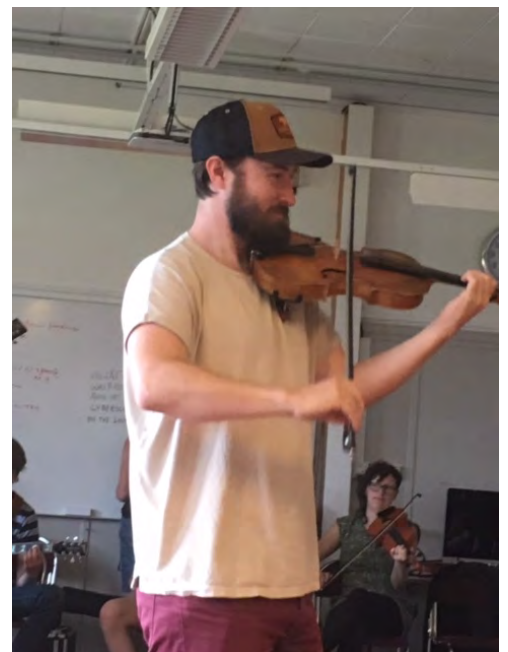

Vår lärare från Spanien, Maria, omgiven av Alfons, Gun-Britt och Einar

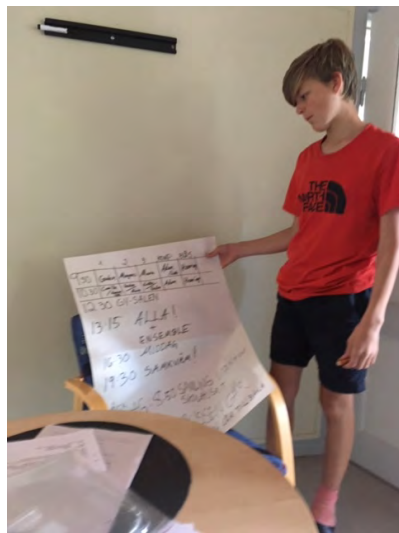

Eskil övar i pausen

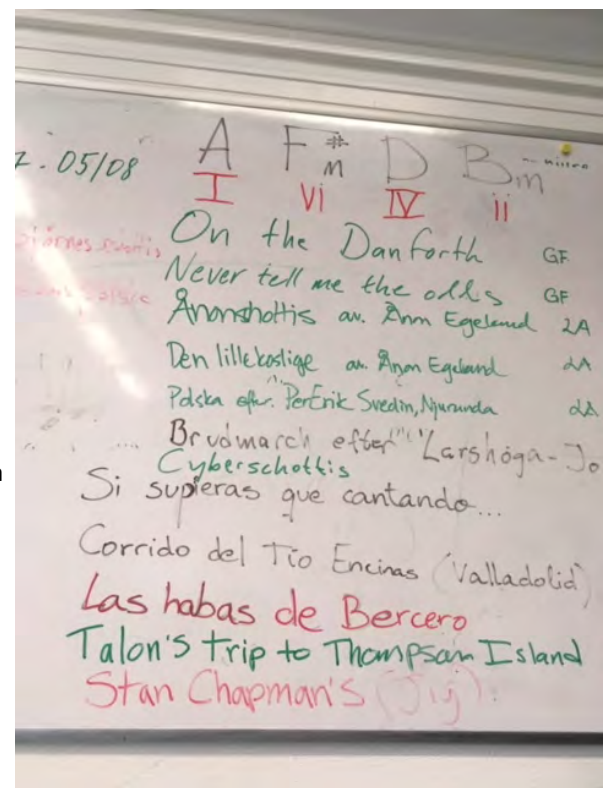
Vår lärare från USA, Galen heter han

Kära gamla Ålsta

Helmer kollar dagens schema

Preliminärt konsertschema

Delar av blåssektionen i kyrkan: Agnes, Saga och Rut.